

**Пропозиції стейкхолдерів до проєкту освітньо-професійної програми «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини. Географія)»
2025 р. першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
(2024-2025 н.р.)**

№	Пропозиції	Відомості про автора пропозиції	Відповідь щодо пропозиції
1	В межах вивчення навчальних дисциплін здоров'язбережувального змісту або у позааудиторний час організовувати заняття з вивчення домедичної допомоги учасниками освітнього процесу	Юрій Бабчинський, директор Кам'янець-Подільського ліцею № 5 https://biolog.kpnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/12/20241104_152640-scaled.jpg (зустріч із директором)	Питання надання домедичної допомоги частково розкривається у змісті ОК «Основи медичних знань та безпека життєдіяльності». Плануємо проводити тренінгові заняття під час організації позааудиторної роботи, організовувати зустрічі із лікарями
2	Приділяти увагу організації практичної та дослідницької роботи здобувачів вищої освіти, шляхом подальшого збільшення кількості лабораторних та практичних занять у порівнянні із лекційними	Олександр Шаховал, директор Краси́лівської гімназії № 3 https://biolog.kpnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/11/24-11-monitorynhh.png (розширене засідання кафедри) https://biolog.kpnu.edu.ua/2024/11/19/obhovorennia-opp-serednia-osvita-biolohtia-ta-zdorov-ia-liudyny/	Пропозицію розглянуто при оновленні ОП та навчального плану 2025 року
3	Приділяти особливу увагу формуванню інклюзивної компетентності у майбутніх вчителів біології та основ здоров'я, розглядати особливості роботи вчителя, асистента в інклюзивних класах	Олексій Ткач, директор Анадо́льського НВК https://biolog.kpnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/11/24-11-monitorynh.png (розширене засідання кафедри)	До ОП було введено ОК «Інклюзивне навчання в закладах загальної середньої освіти». Також питанню організації інклюзивного навчання приділяється увага під час викладання методик навчання, під час практик в ЗЗСО. Заплановано відвідування уроків біології та основ здоров'я у інклюзивних класах
4	Під час навчальних та виробничих практик планувати роботу практикантів у інклюзивних класах	Вікторія Слива, здобувачка вищої освіти https://biolog.kpnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/11/24-11-monitor.png (розширене засідання кафедри)	Буде враховано при оновленні робочих програм педагогічних практик у 2025 р.
5	Актуальним сьогодні є питання вивчення інвазійних	М.Шевера, Інститут ботаніки ім. М.Г.Холодного НАН України	Пропозиція буде врахована при подальшому оновленні робочих

	видів, доцільно доповнити такою темою вивчення відповідних дисциплін ботанічного змісту	https://biolog.kpnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/11/screenshot_20241111_161109_gmail.jpg (розширене засідання кафедри)	програм ОК, зокрема, ботаніки, зоології, при формуванні пропозицій вибіркових навчальних дисциплін
6	Включити до переліку тем навчальних дисциплін екологічного змісту тему «Екологічні наслідки військових дій»	Максим Козак, К-ПНУ https://biolog.kpnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/11/24-11-monitor.png (розширене засідання кафедри)	Дякуємо. Пропозиція буде врахована при оновленні змісту ОК «Екологія та охорона природи»
7	Продовжувати систематично оновлювати зміст методик навчання у відповідності до реалізації Держстандарту	Наталія Дармограй, Комунальна установа Дунаєвецької міської ради «Центр професійного розвитку педагогічних працівників» (Рекомендацію отримали під час зустрічі із гарантом)	У змісті ОК з методики навчання біології, основ здоров'я, географії щороку відбуваються зміни, оновлення, з метою врахування тенденцій розвитку сучасної освіти, зокрема, пов'язаних із реалізацією Державного стандарту базової середньої освіти. Зміст означених ОК і надалі плануємо коригувати та оновлювати
8	ОП має необхідні ресурси для формування досвідченого вчителя для сучасного ЗЗСО	Володимир ІЖИЦЬКИЙ, директор ОЗО Сатанівський ліцей https://biolog.kpnu.edu.ua/2024/11/19/obhovorennia-opp-serednia-osvita-biologhii-ta-zdorov-ia-liudyny/ (Обговорення ОП робочою групою)	Дякуємо за позитивну оцінку ОП.
9	ОПП заслуговує високої оцінки та має усі перспективи для успішного формування майбутніх учителів біології, основ здоров'я та географії	Ольга Фокіна, випускниця спеціальності Середня освіта (Біологія), вчитель біології, м. Хмельницький (Опитування випускників спеціальності)	Дякуємо за високу оцінку ОП
10	Виділити більше часу на підготовку до сесії; зменшити кількість годин самостійної роботи; зменшити загальний блок дисциплін	Результати опитування через анкету «Освітня програма спеціальності очима здобувача вищої освіти»	Тривалість підготовки до семестрового екзамену, обсяги самостійної роботи з ОК регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу в К-ПНУ (нова редакція) ; дисципліни загальної підготовки забезпечують формування ЗК.

**Пропозиції стейкхолдерів до проєкту освітньо-професійної програми «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини. Географія)»
2024 р. першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
(2023-2024 н.р.)**

№	Пропозиції	Відомості про автора пропозиції	Відповідь щодо пропозиції
1	Знайомити майбутніх вчителів із можливостями організації професійного саморозвитку вчителя біології та основ здоров'я, зокрема, орієнтувати на курси, вебінари, які може проходити вчитель, знайомити із правилами зарахування стажувань, проходження атестацій тощо	Олексій Ткач, директор Анадольського НВК https://biolog.kpnu.edu.ua/2023/11/15/obhovorennia-op-serednia-osvita-bio/ (розширене засідання кафедри)	Враховано при оновленні робочих програм навчальних дисциплін, зокрема, у РП наводяться рекомендації платформ для прослуховування вебінарів як елементів неформальної освіти. В ОК Методика навчання біології додано тему «Професійне самовдосконалення та розвиток вчителя біології. Атестація педагогічних працівників. Підвищення кваліфікації.»
2	Сучасна систем освіти в Україні дуже динамічна, сьогодні вона інтенсивно розвивається. Усі зміни, тенденції розвитку мають своєчасно відображатись у змісті навчальних дисциплін	Вікторія Слива, здобувачка вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) https://biolog.kpnu.edu.ua/2023/11/15/obhovorennia-op-serednia-osvita-bio/ (розширене засідання кафедри)	Враховується при щорічному оновленні змісту ОК Педагогіка, Методика навчання біології, Методика навчання географії, Методика навчання основ здоров'я та програм педагогічних практик.
3	Формувати необхідні знання та вміння здобувачів вищої освіти для організації наукової роботи учнів в межах МАН	Юрій Бабчинський, директор Кам'янець-Подільського ліцею № 5 https://biolog.kpnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/11/20231108_131959-scaled.jpg (особиста зустріч)	Підготовка до науково-дослідної роботи здійснюється, зокрема, під час викладання ОК Основи наукових досліджень, виконання курсових робіт. Питання організації науково-дослідної роботи, підготовки учнів до конкурсу МАН розглядається в ОК Методика навчання біології, Методика навчання географії.
4	Майбутні вчителі біології та основ здоров'я мають володіти знаннями та вміннями щодо організації	Ольга Серединська, вчитель біології Солобоковецький ліцей	Нестандартні, зокрема, інтерактивні методи навчання розглядаються на заняттях з Методик навчання біології та основ здоров'я, географії. Зокрема, під час

	нестандартних форм та методів навчання, зокрема, інтерактивних методів навчання	https://biolog.kpnu.edu.ua/2023/11/14/naukovo-metodychnyi-seminar-z-uchyteliamy-dunaievehchyny/ (рекомендацію отримали під час спілкування на семінарі)	викладання теми «Сучасні технології навчання біології. Інтерактивні технології навчання біології». Зміст цієї теми щороку розширюється.
5	Сьогодні актуально знайомити студентів із специфікою НУШ та особливостями вивчення природничої та здоров'язбережувальної галузей в умовах НУШ	Наталія Дармограй, Комунальна установа Дунаєвської міської ради «Центр професійного розвитку педагогічних працівників» https://biolog.kpnu.edu.ua/2023/11/14/naukovo-metodychnyi-seminar-z-uchyteliamy-dunaievehchyny/ (рекомендацію отримали під час спілкування на семінарі)	Питанням організації освітнього простору НУШ присвячено теми ОК Педагогіка, Методик навчання біології, основ здоров'я, географії. Ці теми щорічно оновлюються та доповнюються.
6	Під час вивчення фізіології рослин розглядати питання алелопатії, це актуально для сучасних біологічних досліджень, сприятиме урізноманітненню тематики курсових робіт	Олександр Бондарчук, науковий співробітник Національного ботанічного саду імені М.М. Гришка НАН України https://biolog.kpnu.edu.ua/2023/11/15/obhovorennia-op-serednia-osvita-bio/ (розширене засідання кафедри)	Питання алелопатії деталізуємо під час викладання ОК Фізіологія рослин
7	Актуально готувати майбутніх вчителів біології, основ здоров'я та географії до викладання інтегрованих курсів природничої та здоров'язбережувальної галузі	Юрій Чекман, директор Дунаєвського ліцею № 1 https://biolog.kpnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/11/img-b27a473c7bffd314b0c80c3ae45a40cd-v.jpg	Зміст та особливості викладання інтегрованих курсів розглядається під час вивчення Методик навчання біології, основ здоров'я, географії. Планується введення ВОК, присвячених методиці викладання інтегрованих курсів. Зокрема, кафедрою географії та методики її викладання запропоновано ВОК Організація пропедевтичної географічної підготовки в 5-6 класах закладів загальної середньої освіти
8	Можливо більше додати поглиблених дисциплін з ботаніки та зоології, щоб їх можна було обрати вибірковими дисциплінами	Анкетування здобувачів ВО	Пропозицію враховано при формуванні переліку ВОК. Наприклад, запропоновано ВОК Теріологія

	(наприклад іхтіологія, теріологія, бріологія)		
9	Додати навчальну дисципліну Геоінформаційні системи	Анкетування здобувачів ВО	Кафедрою географії та методики її викладання запропоновано ВОК Дистанційні методи дослідження
10	Для формування громадянської компетентності замінити освітній компонент загальної підготовки «Соціально-правові студії» на «Основи громадянського суспільства» без зміни кількості кредитів ЄКТС і форми підсумкового контролю, який більшою мірою відповідає контексту громадянської компетентності й уповні забезпечить формування всіх її аспектів. Для забезпечення якісного вивчення, викладання та використання англійської мови вилучити освітній компонент «Іноземна мова» обсягом 8 кредитів ЄКТС, натомість увести такі освітні компоненти: – «Іноземна мова» обсягом 4 кредити ЄКТС і формою підсумкового контролю залік; – «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)» обсягом 4 кредити ЄКТС і формою підсумкового контролю	Наказ № 153-ОД від 27.12.2023 р. «Про внесення змін до освітніх програм і навчальних планів»	Вилучено ОК загальної підготовки «Соціально-правові студії», натомість уведено ОК «Основи громадянського суспільства» без зміни кількості кредитів ЄКТС і форми підсумкового контролю. Вилучено ОК «Іноземна мова» обсягом 8 кредитів ЄКТС, натомість уведено такі ОК: – «Іноземна мова» обсягом 4 кредити ЄКТС і формою підсумкового контролю залік; – «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)» обсягом 4 кредити ЄКТС і формою підсумкового контролю іспит. Уведено ОК професійної підготовки «Інформаційно-комунікаційні та цифрові технології в освітньому процесі» натомість вилучено ОК «Інформаційні технології в освітньому процесі». Уведено ОК професійної підготовки «Інклюзивне навчання в закладах загальної середньої освіти» обсягом 3 кредити ЄКТС і формою підсумкового контролю залік. Водночас, зменшено кількість кредитів ЄКТС на вивчення ОК професійної підготовки «Педагогіка» з 7 кредитів ЄКТС до 5 кредитів ЄКТС, вилучено з нього розділ «Основи корекційної педагогіки» обсягом 2 кредити ЄКТС та зменшено кількість кредитів ЄКТС на вивчення ОК професійної підготовки «Психологія» з 5 кредитів ЄКТС до 4 кредитів ЄКТС.

**Пропозиції стейкхолдерів до проєкту освітньо-професійної програми
«Середня освіта (Біологія та здоров'я людини. Географія)» 2023 р. першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
(2022-2023 н.р.)**

№	Пропозиції	Відомості про автора пропозиції	Відповідь щодо пропозиції
1	Запланувати вивчення «Методики навчання основ здоров'я» після вивчення «Фізіології людини»	Олексій Ткач, директор Анадольського НВК https://biolog.kpnu.edu.ua/2022/11/09/zustrichi-zi-steikholderamy-obhovorennia-op-serednia-osvita-biolohiia-ta-zdorov-ia-liudyny-heohrafiia-bakalavrskoho-rivnia-vo/ (розширене засідання кафедри)	Пропозицію враховано при оновленні ОП та навчального плану
2	Виробничу педагогічну практику в закладі загальної середньої освіти у 7 семестрі планувати лише з біології та основ здоров'я у 6-7 класах. Водночас у 8 семестрі можна передбачити проведення уроків біології та основ здоров'я у 8- 9 класах, а також географії в усіх класах	Юлія Шмайлюк, здобувачка освіти спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) https://biolog.kpnu.edu.ua/2022/11/09/zustrichi-zi-steikholderamy-obhovorennia-op-serednia-osvita-biolohiia-ta-zdorov-ia-liudyny-heohrafiia-bakalavrskoho-rivnia-vo/ (розширене засідання кафедри)	Пропозицію враховано при оновленні робочих програм виробничих педагогічних практик
3	Під час викладання методик навчання біології, географії та основ здоров'я передбачити теми, присвячені особливостям навчання в умовах НУШ	Інна Адамчук, вчитель біології Кам'янець-Подільського ліцею № 5 (обговорення під час педагогічної практики)	Враховано при оновленні робочих програм ОК Педагогіка, Методика навчання біології, Методика навчання основ здоров'я, Методика навчання географії. ОК щорічно оновлюються та доповнюються.
4	У завданнях виробничої педагогічної практики передбачити застосування інноваційних методів навчання біології та основ здоров'я	Володимир Іжицький, директор ЗОШ І-ІІІ ступенів смт Сатанів https://biolog.kpnu.edu.ua/2022/11/09/zustrichi-zi-steikholderamy-obhovorennia-op-serednia-osvita-biolohiia-ta-zdorov-ia-liudyny-heohrafiia-bakalavrskoho-rivnia-vo/ (розширене засідання кафедри)	Пропозицію враховано при оновленні робочих програм виробничих практик
5	Знайомити майбутніх вчителів біології та основ здоров'я з онлайн інструментами, які	Людмила Квятківська, вчитель біології Городоцького ліцею № 2 (особисте спілкування членів робочої групи)	Враховано при оновленні робочих програм з методик навчання біології, основ здоров'я, географії;

	можна застосовувати під час дистанційного та змішаного навчання		розглядається в ОК Інформаційно-комунікаційні та цифрові технології в освітньому процесі (Тема 6. Технології дистанційного навчання біології здобувачів загальної середньої освіти)
--	---	--	---

**Пропозиції стейкхолдерів до проєкту освітньо-професійної програми «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини. Географія)»
2022 р. першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
(2021-2022 н.р.)**

№	Пропозиції	Відомості про автора пропозиції	Відповідь щодо пропозиції
1	Підсилити практичну підготовку шляхом збільшення частки лабораторних та практичних занять, порівняно із лекційними заняттями	О. Шаховал, директор Краси́лівської ЗОШ І-ІІІ ст. № 3 https://biolog.kpnu.edu.ua/2021/11/04/obhovorennia-opp-zi-steikkholderamy/ (розширене засідання кафедри)	Навчальні дисципліни біологічної, здоров'язбережувальної, географічної складових містять зазвичай близько 50% занять лабораторних або практичних. Також ОПП містить навчально-польові практики.
2	Знайомити студентів із формами, методами, засобами ефективної організації дистанційного навчання з біології у зв'язку із поширенням коронавірусної інфекції та вимушеними карантинними обмеженнями	Р.Прокопчук, директор Голинського ліцею Калуської МР Івано-Франківської обл. https://biolog.kpnu.edu.ua/2021/11/04/obhovorennia-opp-zi-steikkholderamy/ (розширене засідання кафедри)	Теоретичні та технічні аспекти організації дистанційного навчання розглядаються при вивченні ОК «Інформаційних технологій в освітньому процесі» (із 2024 р. ОК Інформаційно-комунікаційні та цифрові технології в освітньому процесі (Тема 6. Технології дистанційного навчання біології здобувачів загальної середньої освіти))
3	Розглядати перспективи впровадження і вивчення інтегрованих курсів у ЗЗСО	Л.Мирна, методист біології та екології Хмельницького ОПППО https://biolog.kpnu.edu.ua/2021/11/04/obhovorennia-opp-zi-steikkholderamy/ (розширене засідання кафедри)	Інтегровані курси здоров'язбережувальної складової розглядаються під час вивчення ОК Методика навчання основ здоров'я. Під час вивчення ОК Методика навчання географії, Методика навчання біології аналізується курс Природознавство
4	Розглядати можливості організації STEAM-освіти під час викладання біології	О. Ткач, директор Анадольського НВК https://biolog.kpnu.edu.ua/2021/11/04/obhovorennia-opp-zi-steikkholderamy/	Питання організації STEAM-освіти під час викладання біології додано в ОК Методика навчання біології

		(розширене засідання кафедри)	
5	Детальніше знайомити студентів з особливостями ведення шкільної документації	Р.Прокопчук, директор Голинського ліцею Калуської МР Івано-Франківської обл. https://biolog.kpnu.edu.ua/2021/11/04/obhovorennia-opp-zi-steikkholderamy/ (розширене засідання кафедри)	Питання розглядається під час викладання Методик навчання біології, основ здоров'я, географії. Особлива увага вивченню роботи з документацією приділяється під час педагогічних практик.
6	Запропонувати, наприклад, у переліку вибіркових ОК навчальні дисципліни, присвячені вивченню інноваційних технологій навчання біології та географії	В. Іжицький, директор ЗОШ I-III ступенів смт Сатанів https://biolog.kpnu.edu.ua/2021/11/04/obhovorennia-opp-zi-steikkholderamy/ (розширене засідання кафедри)	До каталогу БОК кафедра пропонує відповідні навчальні дисципліни (наприклад, Технології навчання біології та основ здоров'я)
7	Важливими та складними для засвоєння учнями є теми з генетики, молекулярної біології, біохімії. Варто більше уваги приділяти їх вивченню студентами	Дармограй Н. - Комунальна установа Дунаєвецької міської ради «Центр професійного розвитку педагогічних працівників», консультант https://biolog.kpnu.edu.ua/2021/11/04/obhovorennia-opp-zi-steikkholderamy/ (розширене засідання кафедри)	ОПП містить навчальну дисципліну «Генетика з основами селекції». Також було переформатовано ОК Хімія з основами біохімії та Молекулярна біологія на ОК Хімія та Молекулярна біологія та біохімія
8	Освітня програма дає можливість сформуватись кваліфікованому учителеві біології, основ здоров'я та географії	Данчук О., здобувачка вищої освіти https://biolog.kpnu.edu.ua/2021/11/04/obhovorennia-opp-zi-steikkholderamy/ (розширене засідання кафедри)	Дякуємо!
9	Підкреслив позитивне значення поєднання підготовки вчителів біології, основ здоров'я та географії в одній освітній програмі. Це покращує перспективи майбутнього працевлаштування випускників	В. Іжицький – директор ЗОШ I-III ст. смт Сатанів https://biolog.kpnu.edu.ua/2021/11/04/obhovorennia-opp-zi-steikkholderamy/ (розширене засідання кафедри)	Дякуємо!
10	Більше уваги у складових ОП приділяти здоров'язбережувальній складовій професійної діяльності випускника ОП	К.б.н., В.Гнатюк, Бердянський ДПУ https://biolog.kpnu.edu.ua/2021/11/04/obhovorennia-opp-zi-steikkholderamy/ (розширене засідання кафедри)	Скориговано зміст СК та ПРН та підсилено здоров'язбережувальну складову професійної діяльності випускника ОП

11	Програма та навчальні дисципліни орієнтовані на потреби сучасного закладу загальної середньої освіти та вчителя біології та основ здоров'я	М. Макєєнко, вчитель біології, Стуфчинецька ЗОШ І-ІІІ ступенів Лісовогринівецької сільської ради Хмельницької обл. (особисте спілкування з гарантом ОП)	Дякуємо!
----	--	--	----------